

Det var også udgangspunktet, da vi behandlede lovforslag nr. L 218 og L 219, og det var linjen i ministerens udspil dengang. Tonen var, at der var behov for nogle opstramninger, så ånden i friskoleloven blev præciseret, men det var nogle bestemmelser, som alle frie skoler måtte finde sig til rette med.

Denne vinkel er nu blevet droppet til fordel for noget helt andet, nemlig en lov, der opstiller en liste over skoler, som skal udelukkes fra støtte, angiveligt på grund af brud på loven.

Hvis det er ministerens sigte at stoppe alle skoler, der laver ting, som er i strid med eller på kanten af loven, er listen næppe fuldstændig. Også skoler med et andet ideologisk udgangspunkt end Tvindskolerne kan uden tvivl tages med fingrene i kagekassen, men de behøver åbenbart ikke at frygte tab af tilskud.

Jeg må spørge ministeren: Hvad ligner det at sætte Folketinget til at operere som domstol, som et større nævningeting, der skal dømme, om lovgivning, de selv har lavet, er overholdt? Det er ikke holdbart.

Loven er naturligvis en konsekvens af de undersøgelser, som bl.a. Rigsrevisionen har foretaget; men det er interessant, at denne undersøgelse også kritiserer ministeriets tilsyn. Ved at lave en lovgivning slipper man behændigt uden om den kritik. I bemærkningerne har man formuleret den redningstese, at de lovbrud, der har været, »i øvrigt synes at være tiltaget i styrke og omfang«. Det kan kun læses som et forsøg på at skrive historien om med henblik på at hvidvaske sig selv. Rigsrevisionen er ikke i tvivl om, at ministrene har et medansvar på grund af deres manglende tilsyn. Det kunne Folketinget til gengæld gøre noget ved.

Men denne liste over 32 skoler rummer jo skoler, som ministeren ikke har undersøgt, som ikke har haft besøg. Listen rummer også skoler, som måske kun har lavet mindre, administrative forseelser på niveau med, hvad man ser på måske samtlige 800 frie skoler – og en skole, der slet ikke er startet endnu, er også på listen. Det må man sige, det er en sort liste fra ministerens side.

Tvind har eksisteret i 26 år. At det var et fællesskab af en eller anden slags, er ikke noget nyt. Det belyste Rigsrevisionen helt tilbage i 1980, for øvrigt uden at kritisere konstruktionen. Ministeriet har åbenbart misligholdt sine tilsynsforpligtelser. I stedet for at påtage sig en del af skylden og stramme op på tilsynet i forhold til hele friskoleområdet har man valgt denne særlovsmodel.

Er der overhovedet nogen, som vil forsvare denne unikke, singulære lov, en lov, som, hvis den blev vedtaget, ville gå over i dansk retshistorie som et enestående eksempel? Der findes kun én parallel til denne lov, og den skal findes i det mørke kapitel af dansk forfatningshistorie, nemlig i provisorietiden. I 1880'erne lavede kulturminister Scavenius også en liste over højskoler, som skulle have tilskud, og skoler, der ikke skulle. Skoler, som havde været for langt fremme med næsen, f.eks. havde kritiseret Estrupregimet, blev med et pennestrøg taget af næste års finanslov. Dengang var det skoler, der havde rod i de folkelige bevægelser, som i dag er repræsenteret i Folketinget af partier som Venstre og undervisningsministerens eget parti, Det Radikale Venstre.

En lov af denne type tjener Folketinget til skam, ikke fordi den rummer en opstramning, men fordi det er en diskriminationslov og åbenbart en diskriminationslov, som har De Radikales støtte.

Ved fremsættelsen sidste tirsdag gav undervisningsministeren det indtryk, at der var udarbejdet velovervejede juridiske papirer om denne lovs klogskab, men da man dagen efter forsøgte at skaffe disse overvejelser, kunne der ikke opdrives en linje. Nu har Justitsministeriet så været på overarbejde og produceret et notat, og vi har allerede i dag snakket længe om, hvad det notat indeholder.

Men selv om vi ser bort fra opremsningen af skoler, så er grundtanken i selve lovforslaget også forkert. Det er op til undervisningsministerens skøn, hvorvidt en skole kan få tilskud efter lovens bestemmelser. Det er helt uacceptabelt.

Skal lovens første paragraffer tages for pålydende, burde alle skoler, der bygger på et idégrundlag, der deles med andre, føle ministerens ånde i nakken; men frie skoler med udgangspunkt i religiøse eller politiske bevægelser, f.eks. arbejderbevægelsen, kan nok indtil videre føle sig sikre. Det er jo en lex Tvind, vi behandler i dag.

Et andet element i loven er, at man lukker for oprettelse af nye skoler i to år. Det kan vi ikke støtte. Der er skoler, som er under opstart, og som på den måde bliver bremset. Det er urimeligt.

Derudover er det min indstilling, at de skoler, som opfylder de nye bestemmelser om bestyrelse, revision og holddannelse, som vi har behandlet i forbindelse med lovforslag nr. L 218 og L 219, naturligvis skal have lov at fungere.